

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ในการวิจัย เรื่อง การศึกษาความสามารถทางการวาดภาพของนักศึกษาวิชา เอกการ
ประถมศึกษา ระดับปริญญาตรี สหวิทยาลัยทักษิณ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาความสามารถทางการวาดภาพ ของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 วิชาเอกการประถมศึกษา
ระดับปริญญาตรี หลักสูตร 4 ปี สหวิทยาลัยทักษิณด้านต่างๆ ดังนี้

1. การวาดแสดงโครงสร้างของรูปทรง
2. การวาดแสดงรายละเอียดส่วนต่างๆ ของรูปทรง
3. คุณภาพการวาด เส้น
4. การวาด เส้นแสดงความคิด ความงาม
5. การวาด เส้นแสดงพื้นผิว
6. ความคล่องแคล่ว
7. ความประณีต

วิธีดำเนินการวิจัย

1. กลุ่มประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้คือ นักศึกษาชั้นปีที่ 1 ประจำภาคเรียนที่ 2 ปี
การศึกษา 2533 วิชาเอกการประถมศึกษา สหวิทยาลัยทักษิณนครศรีธรรมราช สงขลา สุราษฎร์ธานี
และยะลา จำนวน 113 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบทดสอบและเกณฑ์การประเมินค่าซึ่งศึกษามาจาก
แบบทดสอบความถนัดเชิงศิลปะสำหรับนักศึกษาวิทยาลัยอาชีวะของ วิรัตน์ พิชญ์ไพบุลย์ เอกสารและ
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องต่างๆ นำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่าน พิจารณาความถูกต้องเหมาะสม ให้
ข้อเสนอแนะปรับปรุงแก้ไข จากนั้นนำแบบทดสอบที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้ทดสอบกับกลุ่มตัวอย่าง
ที่ไม่ใช่ประชากรจริง พร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะแล้วปรับปรุงแก้ไขสร้าง เป็นแบบทดสอบสมบูรณ์
แบบทดสอบแบ่ง เป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบทดสอบ เป็นแบบสอบถามชนิดเลือกตอบ (Check list) และแบบปลายเปิด (Open ended)

ตอนที่ 2 เกี่ยวกับความสามารถทางการวาดภาพ แบบทดสอบมี 2 ข้อย่อย (Subscales) คือ

ข้อที่ 1 เป็นแบบทดสอบความสามารถในการวาดภาพ สิ่งของเครื่องใช้ที่ประดิษฐ์จากรูป เบลวเพลิงเป็นภาพวาดเส้น

ข้อที่ 2 เป็นแบบทดสอบความสามารถในการวาดภาพ หัวม้า ม้าทั้งตัว คนขี่ม้าเป็นภาพวาดเส้น

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2533 โดยนำแบบทดสอบไปยังกลุ่มประชากร เพื่อทดสอบด้วยตนเอง จำนวน 133 ฉบับ โดยกำหนดเวลาในการทดสอบ 1 ชั่วโมง 30 นาที และรับกลับคืนด้วยตนเอง ซึ่งสามารถทำการทดสอบได้ครบตามจำนวน คิดเป็นร้อยละ 100 ผลการทดสอบทุกฉบับมีความสมบูรณ์ เพราะการให้ความร่วมมือจากวิทยาลัยครูเป็นอย่างดี ในการนัดหมายนักศึกษา

4. การวิเคราะห์ข้อมูล ได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

ตรวจแบบทดสอบโดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 2 ท่าน และผู้วิจัย ตามเกณฑ์จากแบบประเมินค่าที่กำหนดไว้เป็นรายข้อในเครื่องมือการวิจัย ผลที่ได้ผู้วิจัยนำมาวิเคราะห์โดยวิธีทางสถิติ คือคำนวณค่าร้อยละ (Percentage) มัชฌิมเลขคณิต (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ซึ่งนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง และคำนวณหาตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์ (Percentile Rank)

สรุปผลการวิจัย

ตอนที่ 1 เกี่ยวกับสถานภาพของนักศึกษา

จากการศึกษาสภาพของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 วิชาเอกการประถมศึกษา สหวิทยาลัยทักษิณ จากจำนวน 133 คน เป็นหญิงเกือบทั้งหมด คิดเป็นร้อยละ 91.72 นักศึกษาส่วนใหญ่มีอายุ 19 ปี คิดเป็นร้อยละ 60.15 รองลงมาคืออายุ 20 ปี คิดเป็นร้อยละ 27.06 รายวิชาที่นักศึกษามีประสบการณ์ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นเกือบทุกคน คือวิชาทัศนศิลป์ศึกษา คิดเป็นร้อยละ 90.22 และเลือกเรียนเป็นบางคนในรายวิชา องค์ประกอบศิลปะ การวาดภาพเขียนภาพ การออกแบบเบื้องต้น การพิมพ์ภาพ การปั้นและการแกะสลัก รายวิชาที่นักศึกษามีประสบการณ์ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เป็นจำนวน

มากที่สุดคือ ศิลปะนิยม คิดเป็นร้อยละ 9.02 และเลือกเรียนเป็นบางคนในรายวิชาออกแบบ การเขียนภาพ การพิมพ์ภาพ การแกะสลัก ศิลปะประดิษฐ์ ศิลปะพื้นบ้าน รายวิชาที่เกี่ยวกับศิลปะศึกษา หลักสูตรวิทยาลัยครู พ.ศ.2530 ในระดับวิทยาลัยครูวิชาที่นักศึกษาเรียนไปแล้ว คือ วิชาสุนทรียะทางทัศนศิลป์ คิดเป็นร้อยละ 49.62 และรายวิชาศิลปะสำหรับครูประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 19.54 นักศึกษาเกือบทั้งหมดไม่เคยมีประสบการณ์พิเศษทางการวาดภาพในการศึกษานอกระบบโรงเรียนหรือเป็นพิเศษ คิดเป็นร้อยละ 97.74

ตอนที่ 2 เกี่ยวกับความสามารถทางการวาดภาพ สรุปได้ดังนี้

1. ความสามารถทางการวาดภาพ สิ่งของเครื่องใช้ (ตารางที่ 8, 12)

เมื่อพิจารณาความสามารถทางการวาดภาพของนักศึกษาตามแบบประเมินค่า การทดสอบการวาดภาพสิ่งของเครื่องใช้ ข้อที่นักศึกษาได้คะแนนเป็นจำนวนมากที่สุดได้แก่ ความสะอาดคิดเป็นร้อยละ 73.90 รองลงมาได้แก่ การการเขียนแสดงบริเวณว่าง คิดเป็นร้อยละ 71.12 ส่วนข้อที่นักศึกษาได้คะแนนเป็นจำนวนน้อยที่สุด ได้แก่ ความเป็นระเบียบของเส้น คิดเป็นร้อยละ 34.58

เมื่อพิจารณาความสามารถทางการวาดภาพของนักศึกษาโดยจำแนกเป็นด้านต่างๆ สรุปได้ว่า ความสามารถด้านที่นักศึกษาได้คะแนนเป็นจำนวนมากที่สุด ได้แก่ ด้านความประณีต คิดเป็นร้อยละ 54.24 รองลงมาได้แก่ ด้านการใช้เส้นแสดงพื้นผิว คิดเป็นร้อยละ 51.67 ส่วนความสามารถด้านที่นักศึกษาได้คะแนนเป็นน้อยที่สุด ได้แก่ ด้านความคล่องแคล่ว คิดเป็นร้อยละ 47.32

2. ความสามารถทางการวาดภาพม้า (ตารางที่ 9, 10, 11, 13)

เมื่อพิจารณาความสามารถทางการวาดภาพของนักศึกษาตามแบบประเมินค่า การทดสอบจากการวาดภาพหัวม้า ข้อที่นักศึกษาได้คะแนนเป็นจำนวนมากที่สุด ได้แก่ การวาดเส้น สั้นจุก คิดเป็นร้อยละ 79.60 รองลงมาได้แก่ การวาดส่วนหูคิดเป็นร้อยละ 78.62 ส่วนข้อที่นักศึกษาได้คะแนนเป็นจำนวนน้อยที่สุด ได้แก่ ความต่อเนื่องของเส้น คิดเป็นร้อยละ 25.78

เมื่อพิจารณาความสามารถทางการวาดภาพของนักศึกษาตามแบบประเมินค่า การทดสอบจากการวาดภาพม้าทั้งตัว ข้อที่นักศึกษาได้คะแนนเป็นจำนวนมากที่สุด ได้แก่ การวาดส่วนคอ คิดเป็นร้อยละ 84.21 รองลงมาได้แก่การวาดส่วนหัว คิดเป็นร้อยละ 78.94 ส่วนข้อที่นักศึกษาได้คะแนนเป็นจำนวนน้อยที่สุด ได้แก่ การวาดแสงและเงา คิดเป็นร้อยละ 46.61

เมื่อพิจารณาความสามารถทางการวาดภาพของนักศึกษาตามแบบประเมินค่า การทดสอบจากการวาดภาพคนขี่ม้า ข้อที่นักศึกษาคะแนนเป็นจำนวนมากที่สุด ได้แก่ ด้านการวาดรูปของลำตัว คิดเป็นร้อยละ 43.83 รองลงมาได้แก่ ด้านการวาดรูปทรงของหัวม้า คิดเป็นร้อยละ 40.07 ส่วนข้อที่นักศึกษาคะแนนเป็นจำนวนน้อยที่สุด ได้แก่ ด้านการเว้นที่ร่างและวาดเงา คิดเป็นร้อยละ 19.77

เมื่อพิจารณาความสามารถทางการวาดภาพของนักศึกษาโดยจำแนกเป็นด้านต่างๆ ในการวาดภาพม้า สรุปได้ว่า ความสามารถที่นักศึกษาคะแนนเป็นจำนวนมากที่สุด ได้แก่ การวาดภาพแสดงรายละเอียดส่วนต่างๆ ของร่างรูปทรง คิดเป็นร้อยละ 66.55 รองลงมาได้แก่ ด้านการวาดเส้นแสดงความคิดและความงาม คิดเป็นร้อยละ 45.62 ส่วนความสามารถด้านที่นักศึกษาคะแนนเป็นจำนวนน้อยที่สุด ได้แก่ ด้านคุณภาพของเส้น คิดเป็นร้อยละ 24.13

จากความสามารถในการวาดภาพสิ่งของเครื่องใช้ และการวาดภาพม้า เพื่อนำความสามารถแต่ละด้านมารวมกัน (ตารางที่ 14) สรุปได้ว่าความสามารถที่นักศึกษาคะแนนตามแบบประเมินค่าเป็นจำนวนมากที่สุด ได้แก่ ด้านการวาดแสดงรายละเอียดต่างๆ ของรูปทรง คิดเป็นร้อยละ 66.55 ด้านที่รองลงมาได้แก่ ด้านการแสดงออกถึงความปราณีต คิดเป็นร้อยละ 54.24 ส่วนความสามารถที่นักศึกษาคะแนนเป็นจำนวนน้อยที่สุด ได้แก่ ด้านการวาดแสดงโครงสร้างของรูปทรง คิดเป็นร้อยละ 35.61

อภิปรายผลการวิจัย

การอภิปรายผลการวิจัยเกี่ยวกับความสามารถทางการวาดภาพของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 วิชาเอกการประถมศึกษา สหวิทยาลัยทักษิณ จะอภิปรายผลโดยจำแนกผลการวิจัย ตามด้านต่างๆ ดังต่อไปนี้ การวาดแสดงโครงสร้างของรูปทรง การวาดแสดงรายละเอียดส่วนต่างๆ ของรูปทรง คุณภาพการวาดเส้น การวาดเส้นแสดงความคิด และความงาม การวาดเส้นแสดงพื้นผิว ความคล่องแคล่ว และความประณีต

1. การวาดแสดงโครงสร้างของรูปทรง

ผลการวิจัยพบว่า ความสามารถในการวาดภาพแสดงโครงสร้างของรูปทรง นักศึกษาจำนวนน้อยที่มีความสามารถในด้านนี้ คิดเป็นร้อยละเท่ากับ 35.61 ของจำนวนประชากร แสดงว่า นักศึกษาส่วนใหญ่มีจำนวนถึงร้อยละ 64.39 ไม่มีความสามารถในการใช้อัตราส่วนของขนาด และ สัดส่วนของรูปทรงในการจัดองค์ประกอบของกลุ่มรูปทรง หรือก่อนรูปทรงให้ประสานกลมกลืนใกล้เคียงกับคุณสมบัติของรูปทรงต้นแบบได้ ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากความสัมพันธ์ของการประสานสัมพันธ์ระหว่างมือและตาไม่สอดคล้องกัน ทั้งนี้เป็นเพราะว่านักศึกษาขาดการฝึกปฏิบัติที่ต่อเนื่องในการเริ่มต้นสังเกตจากสิ่งต่างๆ ของตัวแบบแล้วมองทะลุเข้าไปในรายละเอียด เพื่อวิเคราะห์ลักษณะของรูปร่าง โครงสร้าง และสิ่งที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงของโครงสร้าง ได้แก่ แสงเงา ระยะ ซึ่งเป็นการเรียนรู้เกี่ยวกับประสาทสัมผัส และการมองเห็น ผลการวิจัยสอดคล้องกับงานวิจัยของสุนทร สิงศพร (2530) ที่พบว่า นักศึกษาวิทยาลัยครูนครศรีธรรมราชมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับปานกลาง และงานวิจัยของบรรจง บุญการี (2532: 134) ที่พบว่าครูประถมศึกษา ขาดความรู้ และทักษะ ไม่มีความถนัดทางศิลปะ ส่วนงานวิจัยของพร้อมฉัตร เรศานนท์ (2531: 120) พบว่า ครูศิลปศึกษาที่สอนในระดับมัธยมศึกษา ไม่ค่อยให้ความสำคัญในการสอนด้านเรื่องราวที่เกี่ยวกับมนุษย์และสิ่งที่มนุษย์สร้าง เป็นผลทำให้ครูไม่เน้นเนื้อหาและฝึกฝนนักเรียนให้เกิดทักษะ ทำให้นักเรียนไม่มีประสบการณ์ ในการคำนึงอัตราส่วน สัดส่วนที่ถูกต้องของรูปทรง ฉะนั้นการที่จะให้นักศึกษาวิชาเอกการประถมศึกษา มีความพร้อมสามารถวาดภาพได้ และนำไปเป็นความรู้ มีทักษะ เป็นเครื่องมือในการดำเนินการ สำหรับการเรียนการสอนในระดับประถมศึกษา ควรให้นักศึกษาได้ศึกษาถึงเทคนิควิธีการวาด และทดลองปฏิบัติการวาดที่เกี่ยวกับการวาดโครงสร้างของรูปทรงทุกขั้นตอน เพื่อนักศึกษาจะได้เกิดประสบการณ์ด้านความรู้ และมีความสามารถในระดับขั้นพื้นฐานที่จะนำประยุกต์ใช้ตามวัตถุประสงค์ของการผลิตครูของวิทยาลัย อย่างไรก็ตาม นอกจากนักศึกษาวิชาเอกการประถมศึกษาไม่มีความสามารถด้านนี้แล้ว นักศึกษาวิชาเอกอื่นๆ ในวิทยาลัยครูก็มีความสามารถด้านนี้น้อยเช่นกัน เช่น งานวิจัยของศักดิ์ชัย เกียรตินาคินทร์ (2530: 128) ที่พบว่า ความถนัดทางศิลปะของนักศึกษาวิชาลัยครู วิชาเอกศิลปศึกษา สหวิทยาลัยรัตนโกสินทร์ มีความสามารถด้านเหตุผลเชิงนามธรรม มากกว่าความสามารถด้านมิติสัมพันธ์ ซึ่ง ชลุด นิมเสมอ (2531: 224) ให้ความเห็นในการวาดโครงสร้างของรูปทรงว่า ผู้วาดจะต้องมองสิ่งต่างๆ ที่เป็นตัวแบบให้ทะลุไปถึงแก่น หรือทะลุเข้าไปถึงโครงสร้างว่า สร้างขึ้นมาอย่างไร ทำไมจึงเป็นรูปร่างอย่างนั้น สิ่งนั้นมีหน้าที่อะไร มีความหมายอย่างไร และส่วนไหนสำคัญที่สุด ผู้วาดจึงจะสามารถสร้างจินตนาการขึ้นในจินตภาพ ซึ่งจะทำให้เกิดวิธีการวาด เส้นโครงสร้างอันเป็น

วิธีการที่สำคัญของการสร้างรูปทรงนั้นๆ นอกจากนี้ อาร์ สุธิพันธุ์ (2528: 11) ได้ให้ความเห็นว่าการวาดรูปจะให้ได้ดี ควรพยายามทำความเข้าใจโครงสร้างต่างๆ ที่ประกอบเป็นรูปทั้งหมด โดยมองส่วนต่างๆ ที่เห็นนั้นให้เป็นโครงสร้างในลักษณะรูปทรงง่ายๆ เช่น รูปเรขาคณิต เพื่อจะได้สะดวกในการกะขนาด สัดส่วนแต่ละส่วนที่ประกอบเป็นโครงสร้างรวมได้สัมพันธ์กัน

2. การวาดแสดงรายละเอียดส่วนต่างๆ ของรูปทรง

ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาจำนวนมากกว่าครึ่ง มีความสามารถในการวาดรายละเอียดอันเป็นส่วนประกอบต่างๆ ของรูปทรง คิดเป็นร้อยละเท่ากับ 66.55 ของจำนวนประชากร แสดงว่านักศึกษาส่วนใหญ่มีความสามารถในการวาดรายละเอียด อันเป็นส่วนประกอบของการบ่งบอกลักษณะพิเศษของรูปทรงได้ ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากการศึกษาของนักศึกษาในระดับมัธยมศึกษา เกี่ยวกับการวาดภาพนั้น นักศึกษามีโอกาสได้ฝึกปฏิบัติกิจกรรมศิลปะตามวัตถุประสงค์ของกิจกรรมที่เป็นรายละเอียดต่างๆ ของภาพ ซึ่งกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2524: 140) ได้ให้ข้อเสนอแนะสำหรับการสอนไว้ว่าให้นักเรียนฝึกปฏิบัติ การเขียนเส้นรอบนอก การเขียนส่วนละเอียด ผูกสังเกต และจำส่วนประกอบต่างๆ ของตัวแบบ เมื่อมีโอกาสทำซ้ำจึงสามารถทำได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของดีลเจอร์ (Dilger, 1985) ที่ว่าคุณภาพการศึกษาศิลปะขึ้นอยู่กับ การเปลี่ยนแปลงและปรับปรุงลักษณะส่วนตัว อันเป็นผลมาจากวิธีสอน และประสบการณ์การเรียน และงานวิจัยของ อาชีพ ศิริธรรมสาร (1985) ที่พบว่า การสอนศิลปะศึกษาในประเทศไทยมีกิจกรรมการสอนที่ซ้ำๆ อีกประการหนึ่ง นักศึกษาวิชาเอกการประถมศึกษาส่วนใหญ่เป็นนักศึกษาเพศหญิง มีลักษณะนิสัยสนใจรายละเอียดของสิ่งต่างๆ เป็นนิสัยอยู่ก่อนแล้วจึงทำให้มีความสามารถทำได้ดี แสดงว่าความสามารถในการแสดงออกด้านต่างๆ ขึ้นอยู่กับบุคลิกลักษณะด้วย ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของฮูเทน (Hooten, 1985) ที่พบว่า การแสดงออกทางศิลปะ เป็นคุณลักษณะเฉพาะตัวของบุคคลนั้น ผู้วิจัยมีความเห็นว่าคุณลักษณะของความ สามารถดังกล่าว เป็นผลดีต่อการสอนศิลปะศึกษา เพราะจะได้คุณภาพครูที่มีความสามารถในการสังเกต ได้ดี สามารถจะให้คำแนะนำในการเรียนการสอนได้ชัดเจน ผู้เรียนจะได้มีความเข้าใจมากยิ่งขึ้น

3. คุณภาพการวาดเส้น

ผลการวิจัยพบว่าความสามารถในการใช้เส้นให้มีคุณภาพ นักศึกษาจำนวนน้อยกว่าครึ่งที่มีความสามารถได้คะแนนตามแบบประเมินค่าคือ นักศึกษาที่ผ่านเกณฑ์ตามแบบประเมินค่าคิดเป็นร้อยละเท่ากับ 36.94 ของจำนวนประชากร แสดงว่า นักศึกษาส่วนใหญ่มีความบกพร่องในการใช้เส้น

าที่มีความสัมพันธ์ต่อเนื่อง ชัดเจนและหนักแน่นได้ ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากการได้รับการฝึกหัดในระดับมัธยมศึกษา เป็นเพียงการทดลองลากเส้นตามวิธีการที่กำหนดให้ เช่น วาดเส้นไปในทิศทางเดียวกัน ทับซ้อนกันในขอบเขตที่กำหนด เป็นต้น แสดงว่านักเรียนเรียนรู้เพียงขั้นทดลอง และไม่ได้ปฏิบัติต่อเนื่องทำให้ไม่มีโอกาสพบคุณสมบัติของเส้นที่มีความหลากหลาย มีการเปลี่ยนแปลงไปตามต้นแบบและความคิด ซึ่งทำให้เกิดพลังของเส้นต่อความรู้สึกสัมผัสเท่าที่ควร จึงไม่สามารถนำติดตัวไปแสดงออกได้จริง ซึ่งสอดคล้องกับความเห็นของอรสา ปราชญ์นคร (2525: 5) ที่กล่าวว่า การเรียนการสอนในชั้นมัธยมมีจุดประสงค์ที่จะมุ่งเน้นการแสดงออกของนักเรียนตามลักษณะของกิจกรรมมากกว่าที่จะมุ่งเน้นให้นักเรียนส่วนน้อยที่มีความดีเด่นเป็นพิเศษ คือมีใต้มุ่งสอนวิชาทัศนศิลป์ เพื่อให้เด็กเป็นศิลปิน และนักศึกษาที่มีความสนใจหรือถนัดเป็นพิเศษจะต้องไปเลือกเรียนในรายวิชาจากรวิชาเลือกเฉพาะด้าน และสอดคล้องกับงานวิจัยของศักดิ์ชัย เกียรตินาคินทร์ (2530: 128) ที่พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหพันธ์ของนักศึกษาวิทยาลัยครู ระหว่างความสามารถด้านเหตุผลเชิงนามธรรม กับความถนัดทางศิลปะอยู่ในระดับต่ำกว่างานวิจัยที่ค้นพบ . เพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ในการเรียนต่อไป ควรได้มีการจัดกิจกรรม เสริมให้นักศึกษาหมั่นฝึกฝนการสังเกต เปรียบเทียบ คุณสมบัติของเส้นที่เกิดจากการวาดด้วยวัสดุต่างๆ เช่น วาดด้วยวัสดุแห้งหรือวัสดุเปียก วาดให้มีสีลาจางหว่าแตกต่างกัน และแสดงผลของการปฏิบัติว่าได้ผลอย่างไรในด้านความงาม เป็นต้น สิ่งเหล่านี้เป็นการช่วยให้นักศึกษามีประสบการณ์ทางด้านความรู้สึกจากสื่อ และสร้างความหมายจากนามธรรมเป็นรูปธรรมไว้ วิจารณ์ พิษณุพลย์ (2520: 87) กล่าวว่าลักษณะการวาดเส้นถือเป็นคุณภาพขั้นต้นของทักษะในการแสดงพฤติกรรมสำหรับการวาดภาพ การวาดเส้นจึงเป็นองค์ประกอบที่ควรได้รับการเรียนรู้ และอารี สุทธิพันธ์ (2528: 70) ให้ข้อคิดว่าการฝึกฝนทำให้เกิดความชำนาญจากการสัมผัสพันธ์กับการวาดมีความจำเป็นมาก เพราะประสาทสัมผัสของมนุษย์จะต้องทำหน้าที่ร่วมกัน เพื่อแปลสิ่งที่รับรู้ให้ทราบว่าคืออะไร นอกจากนี้ แมคซี Mc Fee, 1977: 336) ได้ให้ความเห็นว่า ข้อมูลบางอย่างที่ได้รับจากการรับรู้ของจักขุสัมผัสจะช่วยสร้างภาพให้เห็นในจิตใจเกิดเป็นจินตนาการต่อไปได้

4. การวาดเส้นแสดงความคิดและความงาม

ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาจำนวนเกือบครึ่งหนึ่งที่มีความสามารถในการวาดเส้นแสดงความคิดและความงามคิดป็นร้อยละเท่ากับ 47.41 ของจำนวนประชากร แสดงว่านักศึกษาเกินกว่าครึ่งเล็กน้อยที่ไม่มีความสามารถ ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากการมีพื้นฐานการเรียนรู้เกี่ยวกับเนื้อหา ด้านคุณสมบัติของเส้นพอสมควร ในระดับมัธยมศึกษา ทำให้นักศึกษาบางคนมีความรู้และสามารถนำมา

ประยุกต์ใช้ได้เหมาะสม แตกต่างกับบางคนที่มีความรู้แต่ไม่สามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้ กล่าวได้ว่าการที่นักศึกษาขาดทักษะ ความชำนาญที่เกิดจากการประสานงานระหว่างการเคลื่อนไหวมือและตาที่ดำเนินไปอย่างต่อเนื่อง เป็นผลทำให้นักศึกษาไม่สามารถแสดงออกได้ทั้งๆ ที่มีความรู้ ประสาทฉกรรจ์ (2520: 74-86) กล่าวว่า การเกิดทักษะประสานสัมพันธ์ระหว่างมือและตา จะต้องเกิดจากการอบรมของทางกลไกของการรับรู้ของตา หลังของข้อมือและแขน ในระดับขั้นที่สมบูรณ์จึงจะสื่อความหมายและแสดงความแปลกใหม่จากการแสดงออกได้ ซึ่งสอดคล้องความคิดเห็นของ วิลเวน เฟลด์ (1957) ที่ว่าคุณสมบัติของการแสดงออกเกิดจากความพร้อมของตนเองทุกด้านเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ในการเรียนต่อไป ควรได้มีกิจกรรมฝึกทักษะการใช้มือและตาให้ประสานสัมพันธ์กัน เพื่อให้นักศึกษาจะได้มีความสามารถบังคับ เครื่องมือในการวาดให้เป็นไปได้อย่างใจ เส้นที่จะได้มีความสัมพันธ์ต่อเนื่อง ประสานกลมกลืน มีลีลา จังหวะ เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน

5. การวาดเส้นแสดงพื้นผิว

ผลการวิจัยพบว่า ความสามารถในการวาดเส้นแสดงพื้นผิวและเงา นักศึกษาจำนวนเกือบครึ่งที่มีความสามารถได้คะแนนตามแบบประเมินค่าคือ นักศึกษาผ่านการ เกณฑ์ตามแบบประเมินค่าคิดเป็นร้อยละเท่ากับ 42.28 ของจำนวนประชากร แสดงว่านักศึกษาเกินกว่าครึ่งมีความบกพร่องในการใช้ เส้นระบุบริเวณเงาหรือกระจายค่าน้ำหนักให้มีระดับความเข้มแตกต่างกันได้ ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากนักศึกษาขาดประสบการณ์เกี่ยวกับการกระจายค่าน้ำหนักและขาดประสบการณ์การใช้วัสดุอื่นๆ ที่ช่วยให้มองเห็นค่าน้ำหนักด้วยโดยตรง จึงไม่สามารถนำมาแทนค่าได้ การขาดประสบการณ์ดังกล่าว อาจเป็นผลเนื่องมาจากครูไม่ให้ความสนใจในการใช้สื่อการสอน เหตุผลดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยของ พร้อมฉัตร เรศานนท์ (2531: 119) พบว่า ครูศิลปศึกษาในระดับมัธยมศึกษาไม่ค่อยเน้นเนื้อหาการสอนด้วยสื่อ และกระบวนการในการทำงานในบทเรียนการวาดเขียนคือ ให้ความสำคัญในระดับปานกลาง เนื่องจากครูศิลปศึกษาขาดการพัฒนา และพบว่าวัสดุอุปกรณ์ กระบวนการทำงานซ้ำกันกับในระดับประถมศึกษาทำให้นักเรียนไม่มีประสบการณ์ใหม่ และผ่องศรี เกียรติเลิศภกา (อ้างถึงใน พร้อมฉัตร เรศานนท์, 2531: 121) ที่กล่าวว่าครูศิลปศึกษาใช้วิธีสอนแบบสาธิตให้ดูแล้วให้นักเรียนทำตาม และใช้เทคนิคการวาดภาพเต็มๆ คือ การวาดเส้นแรเงาด้วยดินสอ แสดงว่าการสอนในระดับมัธยมศึกษา ไม่สามารถทำให้นักเรียนมีประสบการณ์หลากหลายและพิจารณาตามความเหมาะสมได้ ฉะนั้นการที่จะให้นักศึกษามีประสบการณ์ด้านการวาดเส้นแสดงพื้นผิวและน้ำหนัก ควรส่งเสริมให้นักศึกษามองเห็นคุณสมบัติของวัสดุต่างๆ ที่มีผลต่อการสร้างสื่อความหมาย แทนค่าของความรู้สึกที่เป็น

นามธรรมให้เป็น เป็นรูปธรรม แทนค่าของสิ่งที่มองเห็นให้ปรากฏ เป็นภาพคล้ายความ เป็นจริง ในระดับ
ขั้นสามารถจะนำไป เสริมความคิด ประยุกต์ใช้ในการสร้างสรรค์เรื่องราวของงานศิลปะต่อไปได้
โกลเวนเพลด (1957: 342) กล่าวว่า กิจกรรมที่สามารถส่งเสริมให้นักเรียนมองเห็นค่าของน้ำหนัก
เปลี่ยนไปตามความ เข้มของแสงเงา และรู้สึกใกล้ไกลมีระยะคิดกิจกรรมที่เลือกใช้วัสดุ ที่มีความ
ยืดหยุ่นและเปลี่ยนแปลงได้ เช่น ถ่านชาโคล (Charcoal) หรือดินสอสีอ่อน เป็นต้น และกล่าวว่า
การจัดการเรียนการสอนศิลปะที่ดีเหมาะสมคือ ควรเปิดโอกาสให้นักเรียนได้รับการกระตุ้น เรื่อง เทคนิค
วิธีการ วัสดุ สื่อศิลปะให้สามารถใช้งานได้ด้วย

6. ความคล่องแคล่ว

ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาเกือบครึ่งที่มีความสามารถในการใช้ทักษะได้คล่องแคล่วใน
การวาดภาพ คิดเป็นร้อยละ 47.32 ของจำนวนประชากร แสดงว่านักศึกษามากกว่าครึ่งไม่มีความ
สามารถทางด้านทักษะในระดับขั้นที่ เรียกว่าขั้นสมบูรณ์ ในการใช้กลไกมือสำหรับการวาดภาพ ที่เป็น
เช่นนี้อาจเนื่องมาจากประสบการณ์ในการฝึกปฏิบัติในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา มีเวลาจำกัด เพราะ
จุดมุ่งหมายเพียงปฏิบัติในระดับขั้นทดลอง และมีกิจกรรมที่ต้องเรียนมากมาย ทำให้นักเรียนขาดการ
ปฏิบัติในลักษณะจริงจัง ซึ่งสอดคล้องกับความคิดเห็นของ เลิศ อานันทะ และอารี สุทธิพันธ์ (อ้างถึง
ในงานวิจัยของ วัชรินทร์ ฐิตอติสัย (2530: 74) ที่ว่าครูที่สำเร็จวุฒิทางศิลปะโดยตรงมักมุ่งเน้นให้
นักเรียนเรียนรู้กฎเกณฑ์ต่างๆ ทางศิลปะมากเกินไป สอนตามทฤษฎีเหมือนจริง ไม่ปรับปรุงให้เหมาะ
สมกับสภาพปัจจุบัน และความต้องการของนักเรียน ทำให้นักเรียนไม่ เข้าใจและขาดความสนใจที่จะ
ศึกษาต่อเนื่อง แสดงว่า การสอนศิลปะควรเน้นการสอนให้นักเรียนแสดงออกอย่างเต็มที่ สร้างความ
มั่นใจให้นักเรียนมองเห็นคุณค่าของศิลปะ และมีทัศนคติที่ดีต่อศิลปะ เพื่อนักเรียนจะได้นำเอาความรู้ทาง
ด้านการปฏิบัติไปใช้ เป็นประโยชน์ และฝึกฝนสม่ำเสมอมากขึ้น ประสาท อิศรปรีชา (2520: 78)
กล่าวว่า การฝึกทักษะในระดับมีความคล่องแคล่วจะต้องได้รับการ เรียนรู้สม่ำเสมอและผ่านการเรียนรู้
ขั้นความรู้ ความเข้าใจ ด้วยวิธีการสังเกต และผู้อื่นแนะนำ พัฒนาทักษะของตนเองให้อยู่ในระดับที่
สามารถทำได้รวดเร็ว ซึ่งสอดคล้องกับอารี สุทธิพันธ์ (2528: 65) ที่กล่าวว่า การวาดภาพได้ดีจะ
ต้องมาจากการฝึกฝนมากและสม่ำเสมอจนสามารถแยกแยะและมองเห็นแนวทางที่สามารถทำได้ดีกว่า
และสามารถตรวจสอบความถูกต้องได้อย่างรวดเร็วไม่ผิดพลาด ฉะนั้นความต้องการที่จะให้นักศึกษา
มีความสามารถในระดับขั้นคล่องแคล่ว สิ่งที่ต้องทำก็คือ การฝึกฝน กระทำอยู่เสมอจนเกิดความ
เชื่อมั่นกับตนเองมากขึ้น

7. ความประณีต

ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษามากกว่าครึ่งมีความสามารถในการแสดงออกถึงความประณีต คิดเป็นร้อยละ 54.24 ของจำนวนประชากร และเมื่อมองรายละเอียดของแต่ละด้านพบว่า ด้านความสะอาด นักศึกษาส่วนใหญ่มีความสามารถได้คะแนนตามเกณฑ์คิดเป็นร้อยละ 73.90 ของจำนวนประชากร ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักศึกษาส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงมีอายุระหว่าง 19-20 ปี มีทัศนคติในการในระดับผู้ใหญ่ ซึ่งถือว่าบรรลุนิติภาวะโดยสมบูรณ์ มีพฤติกรรมที่แน่นอนรู้จักคุณค่าของความสะอาด ซึ่งเป็นพื้นฐานที่ดีมาก่อนแล้ว สุชา จันทร์เอม (2527: 135) ให้ความเห็นว่า โดยปกติของวัยรุ่นตอนปลาย จะมีความกระตือรือร้นที่จะสร้างสิ่งประทับใจต่างๆ เช่น สร้างความประทับใจด้านความสะอาด สวยงาม ปรับปรุงร่างกายของคนให้เข้ากับสภาพแวดล้อม เป็นต้น เพื่อแสดงให้เห็นว่าคุณมาได้เป็นวัยรุ่น เป็นการสร้างสิ่งมั่นคงให้เกิดในตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของบรรจง บุญการี (2530: 141) ที่พบว่าครูประถมศึกษาส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง เน้นความสะอาดเรียบร้อยของผลงานเป็นอันดับแรก และผลการวิจัยของ วุฒิ วัฒนสิน (2530: 131) ที่พบว่า การสอนศิลปศึกษาควรสอนให้ผู้เรียนพัฒนาบุคลิกภาพของตนเอง โดยปลูกฝังความประณีต ละเอียดอ่อน และมีระบิยม ในการเลือกสรรที่จะนำไปใช้ได้ แสดงว่านักศึกษาได้รับการส่งเสริมการสร้างบุคลิกภาพมาเป็นอย่างดี ตั้งแต่ระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา นอกจากนี้ วิชัย วงษ์ใหญ่ (2524: 40) กล่าวว่า คุณลักษณะความประณีตเป็นคุณลักษณะที่เสริมสร้างนิสัยที่ดี คือให้มีบุคลิกภาพละเอียดอ่อน นิรมล ศิริขสาร สวัสดิ์บุตร (2525: 32) กล่าวว่า เป็นการเรียนรู้ด้านการควบคุมอารมณ์ของตนเองให้อยู่ในสภาพปกติ เมื่อนำผลการวิจัยเปรียบเทียบกับแนวคิดดังกล่าว แสดงว่า นักศึกษามีความสามารถพื้นฐานที่เหมาะสมในการเป็นครูศิลปะ ตามที่ทัศนยา เขมฉวี (2526: 112) ได้กล่าวถึงสมรรถวิสัยครูศิลปศึกษาที่สามารถให้การฝึกนิสัย รู้จักความสะอาด อันเป็นคุณสมบัติพื้นฐานของมนุษยชาติได้คุณสมบัติดังกล่าวนี้ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่าเป็นคุณลักษณะที่ดี เพราะเป็นบุคลิกคิดตัว และสามารถเป็นแม่แบบในการให้การฝึกนิสัยรู้จักความสะอาด ตามความคาดหวังของการพัฒนาพื้นฐานด้านลักษณะนิสัยของนักเรียนในระดับประถมศึกษาต่อไป

ข้อสังเกตจากผลการวิจัยพบว่า กลุ่มนักศึกษาวิทยาลัยครูนครศรีธรรมราชส่วนใหญ่ มีระดับคะแนนเปอร์เซ็นต์สูง คือจากช่วงคะแนนเปอร์เซ็นต์ที่ 50-100 มีจำนวน 31 คน จากจำนวนนักศึกษาวิทยาลัยครูนครศรีธรรมราช จำนวน 40 คน แสดงให้เห็นว่าการวัดความสามารถนี้สามารถจำแนกนักศึกษาได้ชัดเจน เพราะนักศึกษาจากวิทยาลัยครูดังกล่าวเป็นนักศึกษาในโครงการครูทายาท ซึ่งหมายถึงผู้สืบทอดคุณธรรมและภาระหน้าที่ครู โดยคัดเลือกผู้สำเร็จ ม.6 ที่ได้เกรดสูง

คือ 3.00 ขึ้นไป หรือผู้ที่ได้เกรดในอันดับ 10% แรกของนักเรียนแต่ละโปรแกรม และเมื่อสำเร็จการศึกษาแล้วจะได้รับการบรรจุเป็นข้าราชการครูสังกัด สปช. โดยไม่ต้องสอบแข่งขัน (เวศ ศรีละมุล, 2530: 5)

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลในการวาดภาพ สรุปข้อค้นพบได้ว่า ความสามารถของนักศึกษาที่มีความพร้อมส่วนใหญ่คือ ความสะอาด การวาดแสดงรายละเอียดส่วนต่างๆ ส่วนความสามารถของนักศึกษาที่ไม่พร้อม จะต้องได้รับการปรับปรุงคือ การวาดแสดงโครงสร้างของรูปทรง เทคนิคการวาด และความคล่องแคล่ว

ข้อเสนอแนะ

ผลจากการศึกษาเกี่ยวกับความสามารถทางการวาดภาพของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 วิชาเอก การประถมศึกษา สหวิทยาลัยทักษิณพบว่า สมรรถวิสัยของนักศึกษาในการแสดงความสามารถทางศิลปะการวาดภาพ เมื่อจำแนกออกเป็นด้านต่างๆ มีนักศึกษาส่วนหนึ่งที่ยังไม่มีความพร้อมเพียงพอที่จะแสดงออก คือมีพื้นฐานความรู้ศิลปะการวาดภาพน้อย แสดงให้เห็นว่า นักศึกษาควรได้รับการส่งเสริมพัฒนาอย่างจริงจังมากขึ้น เพื่อให้นักศึกษาจะได้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ คุณลักษณะที่นักศึกษามกพร่องเป็นจำนวนมาก ได้แก่ การวาดแสดงโครงสร้างของรูปทรง คุณภาพของเส้น การวาดเส้นแสดงพื้นผิว ความคล่องแคล่ว และการวาดเส้นแสดงความคิดและความงาม จากความบกพร่องดังกล่าว ผู้วิจัยมองเห็นว่า การแก้ปัญหาคือจะช่วยให้นักศึกษามีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ควรแก้ปัญหาดังที่ผู้วิจัยเสนอแนะแยกเป็นประเด็นดังต่อไปนี้

1. ข้อเสนอแนะในการปรับสมรรถภาพด้านการวาดภาพของนักศึกษา

จากผลการวิจัยพบว่า คุณลักษณะของนักศึกษาทางด้านการวาดภาพที่บกพร่องมากคือ ความรู้และทักษะในเทคนิควิธีการวาดเส้น การวาดเส้นแสดงค่าน้ำหนักและพื้นผิว การวาดเส้นให้ประสานกลมกลืน และการวาดเส้นสื่อสารทางความคิด ข้อบกพร่องดังกล่าวนี้แสดงให้เห็นว่าเป็นสมรรถวิสัยที่นักศึกษาควรได้รับการพัฒนา และควรโน้มน้าวให้นักศึกษาเห็นความสำคัญในสมรรถวิสัยของตนที่มีผลมาจากการฝึกฝนด้วยวิธีปฏิบัติหลายๆ วิธี และสม่ำเสมอ การสอนการวาดภาพในวิทยาลัยครูจึงควรเน้นพื้นฐานการปฏิบัติการวาดภาพ อันประกอบด้วย เทคนิควิธีการวาดภาพ และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับเทคนิคการวาดภาพให้นักศึกษาได้ศึกษาอย่างแท้จริง เพื่อให้นักศึกษาจะได้ปรับสมรรถวิสัยของตนเองให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

2. ข้อเสนอแนะในการปรับ เนื้อหาวิชาศิลปะสำหรับครูประถมศึกษา

เนื้อหาวิชาศิลปะสำหรับครูประถมศึกษา หลักสูตรวิทยาลัยครู พ.ศ. 2530 มีรายละเอียดเนื้อหา ดังนี้

1. ความสำคัญของศิลปศึกษา และพัฒนาการทางศิลปะของเด็กไทยวัยประถมศึกษา
2. หลักการ การวาดภาพและระบายสี การพิมพ์ภาพ การปั้นและการแกะสลัก การสาน ถัก และทอ การสร้างสรรค์ และการประดิษฐ์
3. หลักการจัดองค์ประกอบทางศิลปะ
4. การวิจารณ์ผลงานศิลปศึกษาของเด็ก

จากการสังเกตรายละเอียดของเนื้อหาวิชาจะเห็นว่า หลักการข้อที่ 2 มีรายละเอียดเนื้อหาจากโครงสร้างของความรู้ศิลปะ 3 แขนงคือ สายวิจิตรศิลป์ สายประยุกต์ศิลป์ และสายศิลปะหัตถกรรมพื้นบ้าน ซึ่งนักศึกษาจะต้องเรียนทุกด้าน และเมื่อนำไปพิจารณากับเวลาเรียนและจำนวนหน่วยกิต (2(1-2)) จะทำให้มองเห็นว่า การจัดระบบการเรียนการสอน ผู้สอนจะต้องปรับเนื้อหาวิชาให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้ทุกๆ ด้านโดยอัตราเฉลี่ย โอกาสจะให้ผู้เรียนรู้จริง รู้ลึก ย่อมเป็นไปได้ยาก และขณะเดียวกันผู้สอนมีความถนัดเฉพาะด้าน เช่น ถนัดทางด้านการสอนออกแบบ, งานประดิษฐ์, ประติมากรรม ฯลฯ ความนิยมเหยียงการสอนที่จะลึกแต่ละด้านย่อมหลีกเลี่ยงไม่ได้ และหากให้ผู้สอนเชี่ยวชาญแต่ละด้านมาสอนร่วมกันความนิยมเหยียงทางทฤษฎีและภาคปฏิบัติก็จะไม่เป็นไปตามสัดส่วน ผู้เรียนคงจะลำบากใจ จากข้อสังเกตดังกล่าว หากเราพิจารณาคัดเลือกเนื้อหาโดยคำนึงถึงความเหมาะสม และผลประโยชน์ที่นักศึกษาควรได้รับและให้ได้สัดส่วนกับเวลาเรียน จึงเลือกเนื้อหาที่เป็นแขนงหลักขององค์ความรู้ศิลปะ ส่วนการประยุกต์การนำไปใช้ เป็นเพียงการเสนอแนะและเปิดโอกาสให้เลือกเรียนในรายวิชาอื่นๆ เช่น ศิลปะประดิษฐ์ ศิลปะในชีวิตประจำวัน ผู้วิจัยคาดว่าน่าจะดีกว่า คือ นักศึกษาจะได้รับความรู้ในหลักวิชาของศิลปะชัดเจน และไม่สับสนกับเนื้อหาวิชาที่มีความหลากหลายต่อไป

3. ข้อเสนอแนะด้านการเรียนการสอน

3.1 เนื้อหา

เนื้อหาการวาดภาพสำหรับนักศึกษาวิชา เอกการประถมศึกษาควรประกอบด้วยความรู้พื้นฐานวิธีการวาดภาพ และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับเทคนิควิธีการวาดภาพ

เนื้อหาพื้นฐานวิธีการวาดภาพซึ่งประกอบด้วย วิธีการวาดด้วยวัสดุแห้ง (Dry) วัสดุเปียก (Wet) และผสมผสานทั้งสองอย่าง (Mixed Media) (Brommer, 1972) ซึ่งเป็นเนื้อหาสำหรับการสร้างความพร้อมในการใช้ เครื่องมือสำหรับปฏิบัติการวาดภาพและเป็นแนวทางการคิดค้น ประยุกต์ เครื่องมือแปลกๆ ใหม่ๆ ไม่ติดยึดกับอย่างหนึ่งอย่างใดโดยเฉพาะ เป็นการสร้างประสบการณ์ ให้นักศึกษามีความรู้กว้าง รู้จักทดลอง รู้จักสังเกตถึงคุณสมบัติที่แตกต่าง รู้วิธีการรักษา และวิธีใช้ เช่น การจับถือ เครื่องมือ การพลิกแพลงข้อมือและแขน เป็นต้น

เนื้อหาเทคนิควิธีการวาดภาพ เป็นเนื้อหาเกี่ยวกับการสร้างระบบวิธีการวาด หรือกระบวนการในการวาดภาพ เช่น ระบบนำเส้นโครงสร้าง (Structural line) อันเป็น ระบบเชื่อมโยงจากจุดหนึ่งไปจุดหนึ่ง (ชูลูด นิม เสมอ, 2531: 35-36) หรือระบบนำเส้นนำหน้าแสดง โครงสร้างเป็นการแทนค่านำหน้าจากออกไปเพิ่ม (ค่า) (อารี สุทธิพันธ์ 2528: 93) เป็นต้น ซึ่ง แต่ละระบบจะช่วยให้ศึกษามีกระบวนการในการวาด เป็นระบบชัดเจนขึ้น

เนื้อหาทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับเทคนิควิธีการวาด ซึ่งเป็นเนื้อหาที่เกี่ยวกับทฤษฎี การจัดองค์ประกอบศิลปะหรือ เป็นการเรียนรู้เกี่ยวกับทฤษฎีการจัดโครงสร้างของรูปทรงอันเป็น ตัวการสำคัญที่สื่อความหมายจากผู้สร้างงานศิลปะไปสู่ผู้ดู เพราะรูปทรงเพียงส่วนเดียวก็สามารถสื่อ ความหมายได้อย่างสมบูรณ์ (ชูลูด นิม เสมอ, 2531: 209) หรือการนำเอารูปทรงเนื้อหา มาประสาน เข้าด้วยกันให้เป็น เอกภาพ ซึ่งทฤษฎีต่างๆ จะช่วยเสริมสร้างให้ผู้เรียนมีหลักยึดที่ชัดเจน ทาให้ผู้รู้ว่าการ เรียนรู้ศิลปะไม่ใช่ เรียนรู้กันตามธรรมชาติเหมือนที่ เข้าใจกันมาแต่ต้น แต่เป็นการเรียนรู้ที่เกิด จากองค์ความรู้ที่มีทฤษฎีรองรับ

3.2 กิจกรรมการสอน

กิจกรรมการสอน ผู้สอนควรสอนทั้งภาคทฤษฎี และภาคปฏิบัติควบคู่กันไป ไม่ควรสอนเน้นหนักอย่างใดอย่างหนึ่ง การทำให้เนื้อหาทางด้านทฤษฎีจะช่วยเสริมสร้างด้านความรู้ ให้นักเรียนรู้กว้าง มีหลักยึดเหนี่ยวคอยกระตุ้นไม่ให้เดินผิดทาง ไขว้เขว และทำให้นักเรียนมีความ เป็นสากลเกิดขึ้นคือ สามารถพูดสื่อความหมายได้ตรงกับผู้รู้ ส่วนความรู้ในเชิงปฏิบัติจะช่วยให้ผู้ เรียนมีความเข้าใจ มองเห็น เป็นรูปธรรมเกิดความรู้สึกด้านคุณค่าต่อสิ่งนั้น และสามารถจาสิ่งนั้นได้ ดังที่ แมคฟี (Mc Fee, 1977) ให้นักคิดสนับสนุนว่า การที่จะจดจำข้อมูลรูปธรรมได้ดีควรใช้วิธีการ วาดภาพ เพราะการวาดที่ละเอียดจะช่วยทำให้จ้องมองรูปลักษณะสิ่งนั้นซ้ำแล้วซ้ำเล่า เพื่อจะเก็บ รายละเอียดของสิ่งนั้น นอกจากนี้ยังทำให้นักเรียนเกิดทักษะ เกิดความคุ้นเคย รู้ว่ากิจกรรมแต่ละ

อย่างมีความยากง่ายแตกต่างกันอย่างไร และเมื่อนำไปใช้สอนในขณะปฏิบัติหน้าที่ครู จะได้เลือกให้เหมาะสมไม่ผลิผลลามาจน เกิดผลภัยที่หลังด้วย

ข้อเสนอแนะดังกล่าวนี้คาดว่า เป็นแนวทางหนึ่งในการปรับสมรรถภาพของนักศึกษา ตามที่หลักสูตรการประถมศึกษาได้ตั้งวัตถุประสงค์ได้คือ สามารถสอนวิชาศิลปะศึกษาได้ทุกระดับชั้น เพราะพื้นฐานการวาดภาพจะช่วยผลักดันให้ครูมีความสนใจที่จะศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับศิลปะ และมีเจตคติที่ดีต่อศิลปะยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยที่ต่อ เนื่อง

1. ควรจะได้มีการศึกษาวิจัยความสามารถทางการวาดภาพของนักศึกษานในมหาวิทยาลัย อื่นๆ ในสังกัดกรมการฝึกหัดครู เช่น มหาวิทยาลัยล้านนา มหาวิทยาลัยราไพพรรณี มหาวิทยาลัยอีสานเหนือ, อีสานใต้ เป็นต้น
2. ควรได้มีการศึกษาวิจัยความสามารถทางศิลปะด้านอื่นๆ เช่น การระบายสี การปั้น การพิมพ์ ของนักศึกษาเพื่อหาข้อสรุปสมรรถภาพของนักศึกษาทางด้านศิลปะต่อไป
3. ควรได้มีการศึกษาวิจัยในกลุ่มประชากรอื่นที่เกี่ยวข้องกับการผลิตครูการประถมศึกษา
4. ควรได้มีการศึกษาคุณลักษณะด้าน วิวาล ไทป์ (Visual Type) และด้านแอบติค ไทป์ (Haptic Type) เพื่อจะได้ เป็นแนวทางในการเสริมคุณภาพ ผู้ที่จะปฏิบัติกรการสอนศิลปะศึกษาใน ระดับประถมศึกษาต่อไป